

Jó, to u nás na farmě...

„Všichni nás od úmyslu odejít z Prahy odrazovali, nechápali, že by porodní bába a chemik mohli žít na vesnici, chovat ovce a žít se agroturistikou.” Přiznávám, nechápal jsem to ani já – a hezky dlouho. A možná tomu nerozumím ještě teď, po několika dnech.

Když mi manželé Kadeřávkovi začali vyprávět o prvních okamžicích svého života na ekofarmě ve Věcově, napadaly mě jen samé otázky. Z mého pohledu možné přirozené, logické, z jejich zřejmé hloupé.

Jak mohli – on, který vystudoval vysokou školu, k tomu chemickou, a ona, zdravotní sestra – vyměnit pražské laboratoře a nemocnice za drsnou krajinu na vrchovině, za místa, kde je léto tak krátké, že ani nevíte, že už proběhlo, a ještě si v tom libovat?!

Chovat tam (bez špetky zkušenosti) ovce.

Denně je za kuropění vyhánět na pastvu, večer pak shánět do houfu.

Také občas nějakou prodat. Zabít!

Řídit (s návodem v ruce) traktor.

Sklízet seno.

Stavět ovčín. Pak druhý. Také mokřad.

A ubytovávat zmlsané lidi z města...

Vysvětlení bylo prosté, jako někdy život bývá: „Neměli jsme v Praze byt, čekali jsme dítě, neviděli jsme tam perspektivu.”

Osud podobný tolika jiným. Ovšem manželé Kadeřávkovi se nepoddali. Najde to v Praze, půjde to jinde, řekli si a odstěhovali se na Vysočinu, patnáct kilometrů od Poličky, rodiště Bohuslava Martinů, do kraje pastvin, povlovných úbočí a hlubokých lesů.

Ano, i tak se může zrodit příběh jedné farmy, místa, kam dnes vyráží na dovolenou stále více lidí...

Postupný odklon od masové turistiky, který byl patrný již loni a předloni, letos nabyl na síle. Především lidé z měst vyhledávají stále častěji levnější možnosti rekreace. Po roce 1989 si kdekdo myslel, že úpadku podhorských a horských oblastí zamezí tzv. agroturistika. Avšak nestalo se. Každý vyrazil raději k moři, do světa. Farmy zaměřené na agroturistiku se tehdy daly obrazně řečeno spočítat na prstech jedné ruky.

Po čase však nastal obrat a letos to poprvé vypadá, jako kdybychom se již vln, pláží, „ajfelovek” a střídání huňatých stráží před Buckinghamským palácem namlsali. Svou roli však samozřejmě sehrála současná nepřilíš radostná ekonomická situace.

Pro rozvoj takzvané venkovské turistiky máme v České republice dobré podmínky. Podle posledního sčítání je u nás na 400 000 objektů individuální rekreace!

Tyto chaty a chalupy se dnes houfně pronajímají. Některé oficiálně, jiné načerno. Ani v tomto odvětví nejsou všichni poctiví. Nicméně jedno je zřejmé: venkov po letech ožívá.

Mnohé renomované české i zahraniční turistické kanceláře nabízejí pobyt v malebných zákoutích, a to za relativně levný peníz.

Do odlehlých míst přijíždějí turisté. Našinci i ti zahraniční. Přivázejí s sebou nemalé finanční prostředky. Jejich vpád do poklidných odlehlých končin přináší mnohdy nevídaný rozruch, ne každý z místních je vidí rád. Ovšem nemají se čeho bát: představa Bibione třeba uprostřed odlehlého Broumova kulhá na obě nohy.

Mnohý zemědělec dnes také přemýšlí, jak by si přivydělal, a vznikají – konečně! – místa, kde si člověk může takzvanou vesnickou turistiku užít. Ať už to jsou rodinné farmy, agrofarmy nebo ekofarmy.

Chalupářem za 6 000

Musím přiznat, že když jsme v redakci rozhodovali kam vyrazit, kterou farmu navštívit, vybrali jsme tu manželů Kadeřávkových záměrně. Reprezentovala totiž typ obyčejné, vcelku odlehle usedlosti: není ani velká, ani malá, ani luxusní, ani z nejprostších...

„Začali jsme skromně, hospodařili jsme na dvaceti pěti hektarech s dvaceti ovцами, které patřily otci.“ říká paní Kadeřávková „dnes máme padesát hektarů zatravněných ploch a sto osmdesát ovcí plemene Merinolandschaf. Ubytování pro deset lidí nabízíme v chalupě.“

Vzápětí se od manželů dozvídáme, že by je pouze turistika neuživila. Z celoročních příjmů činí necelou desetinu. Je živí chov ovcí. A také zemědělské dotace od státu. Ty kdyby nebyly, zřejmě by dávno skončili. Jenže...

Rok co rok je to jako na houpačce. Jednou jsou dotace příznivější, podruhé nevýhodnější. A nikdy o nich nevědí včas. Například letos až do půlky léta nevěděli, na čem budou!

Ale vraťme se k turistice. Kadeřávkovi chtějí za týdenní pronájem celé (!) chalupy ve vesnici 6 000 korun. Dům nedávno důkladně zrekonstruovali a je dobře vybavený. Najdete v něm deset lůžek ve čtyřech ložnicích, kuchyňku, sociální zařízení, topení. Je celoročně obyvatelný. To je láce, řekne si s úšklebkem jeden; to přehánějí, povzdychne si smutné druhý.

„Na zbohatnutí to není, ale je to vítaný příjem, zvláště když se nám podařilo vyprodat celé léto, pomalu tři měsíce, a také nějaký týden v zimě.“ říká paní Jana Kadeřávková.

Oproti loňsku došlo k výraznému nárůstu. Umístili totiž svou nabídku na internet a spolupracují se třemi cestovními kanceláři. Cizinci k nim však nejezdí. Jednak je cestovní kanceláře nezvýhodňují (zaplatí za ně manželům Kadeřávkovým jako za našince), jednak „jsou hlučnější a ta naše chalupa, kterou jsme zrekonstruovali, stojí uprostřed malé vesnice – nedělalo by to asi dobrotu.“ říká paní Jana Kadeřávková.

Za 13 000 raději k moři

V Čechách ovšem samozřejmě existují i farmy, kam cizinci jezdí. Telefonicky jsem hovořil s panem Janem Liklerem z rodinné farmy Metlice nedaleko Rožmberka. Jeho rodinu a dva zaměstnance živí chov 140 krav a jezdecká turistika. Zájemcům nabízí vyjížďky na 18 koních, ubytování a stravování v malém penzionu.